

Van on the spot naar on the move

SPELEND DE WIJK DOOR

In de speeltuin en op het sportveld is van alles geregeld om te kunnen bewegen. Maar tussen de voordeur en de sport- en speelvelden gebeurt bitter weinig. Niets dat uitnodigt tot bewegen. Dat kan anders, vinden Nijha en Jantje Beton. Van on the spot naar on the move. Bellenblazers op de hoek, lichtgevende stoeptegels, lianen en klimgrepen op blinde muren. Prepare! Het kan even duren voordat de kinderen thuis zijn vanuit school of de speeltuin.

Begin 2009 kondigde Rob van Gaal van Jantje Beton het al voorzichtig aan in BuitenSpelen. "Het is soms schokkend te ervaren dat er hele wijken zijn gebouwd, en nog steeds worden gebouwd, zonder dat de ontwerpers en de bouwers ook maar een moment de leefomgeving hebben gezien vanuit het perspectief van een kind. Het meso niveau - de wijk of het buurniveau - komt nu nadrukkelijker in beeld door Jantje Beton. Wij zullen de komende jaren een aantal wijken 'adopter' om gezamenlijk met andere partners in een periode van vier jaar de speelom-

geving te verbeteren. Andere partners zijn onder andere: de kinderen, ouders, wijkcomités, scholen en buurthuizen, woningbouwcorporaties, de gemeente, opleidingen als de ROC's, en lokale en regionale sponsors. De gesprekken die we tot nu toe gevoerd hebben in een aantal steden zijn zeer bemoedigend. De neuzen lijken dezelfde kant op te staan." Inmiddels is het zover. Jantje Beton is in vier wijken in Nederland (Leeuwarden, Gouda, Tilburg en Den Helder) bezig om de adoptieplannen te realiseren. In Leeuwarden doet de organisatie dat samen

met speel- en sporttoestellenleverancier Nijha uit Lochem. Voor de buitenstaander misschien opmerkelijk, maar Nijha is in Leeuwarden als toestelleverancier niet op zoek gegaan naar hoe grote toestellen een wijk speelvriendelijker kunnen maken, maar heeft vooral gezocht naar manieren om op kleinschalige wijze de straat weer aantrekkelijk te krijgen. In Lochem wordt dan ook nadrukkelijk gesproken over een 'beweegvriendelijke omgeving'. Niet alleen voor jong, ook voor oud, waarbij het accent echter wel bij de jeugd ligt. Hoewel Nijha nadrukkelijk geen onderscheid wil maken tussen speelterrein, sportveld en openbare ruimte, is de samenwerking met Jantje Beton toch vooral gericht op het braakliggende gebied tussen formele speel/sportplekken en de voordeur thuis. In de visie van zowel Jantje Beton en Nijha is 'op straat' namelijk bitter weinig te verhapstukken. Regels schrijven vooral voor wat er niet mag op de stoep, in plaats van wat er wel zou kunnen. De

move

rollater moet er in elk geval door kunnen, maar spelen op straat, daar heeft eigenlijk niemand over nagedacht. Dat kan anders, luidt de missie van Jantje Beton en Nijha.

On the move

On the spot is er wel van alles geregeld, laat Annemiek van de Grint van Nijha desgevraagd weten. Maar on the move is er nog veel te verbeteren. "De speeltuinen en sportverenigingen zijn grosso modo wel goed ingericht. Maar gaat een kind van school naar huis of van de speeltuin naar huis, dan is er niet veel meer dan een saai stoep. Los nog van de vaak gevaarlijke verkeerssituaties waarmee kinderen te maken hebben in de wijk." De missie van Nijha is om jong en oud op een veel natuurlijke manier te laten bewegen. Simpele aanleidingen in het straatbeeld kunnen daar al voor zorgen. Frank Hulleman van Nijha: "Het klinkt misschien gek voor een bedrijf als Nijha dat haar bestaansrecht mede haalt uit het verkopen van speeltoestellen, maar we willen in deze vooral bewegen faciliteren. Daarin werpen we ons veel meer op als adviseur dan als leverancier."

ER IS NOG EEN WERELD TE WINNEN

Beweegvriendelijk Huizum

Nijha heeft de eerste plannen voor de straten van Huizum West in Leeuwarden inmiddels gepresenteerd. Het is een pilot waarin wordt gekeken hoe een straat er in

een gemiddelde wijk uit kan zien. Eerst is de wijk in kaart gebracht en aangegeven waar de gevaarlijke plekken zijn. Vervolgens zijn looproutes aangebracht tussen voor kinderen interessante plekken en is gekeken hoe je op die routes op een leuke, laagdrempelige manier speelaanleidingen kunt bieden. De route moet zo uitdagend zijn dat kinderen deze als vanzelf gaan nemen. Ontwerper Arjan Bisperink zegt dat elke gemeente of wijk, afhankelijk van de ambities, eigen keuzes kan maken. Bisperink laat in schetsen zien waar hij zoal aan denkt. "Je kunt in de stoep gootjes maken met verschillende figuren waardoor water kan stromen. Daar spelen kinderen mee. Je kunt met een sensor een bellenblaasmachine aan een lantaarnpaal in gang zetten en kinderen motiveren om die bellen springend kapot te prikken. Stickers met motiverende teksten of speelaanleidingen, speeltegels, tegels die muziek maken of hindernisbanen. Je kunt bijvoorbeeld een deel van de stoep verhogen zodat kinderen er op en af springen. Mensen moeten feitelijk onbewust tot bewegen worden aangezet. We willen ze daartoe verleiden. Het liefst willen we dat kinderen laat thuis komen..." Nijha wil hier nadrukkelijk ook ouderen bij betrekken. "De route moet ook voor sociale cohesie gaan zorgen."

Lef vereist

In Lochem zien ze dat gemeenten lef moeten tonen willen ze instappen in dit soort trajecten. Frank Hulleman (Nijha): "Elke gemeente houdt er rekening mee dat

rollators hindervrij over de stoep moeten kunnen rijden. Stoeptegels die scheef liggen worden direct weer recht gelegd. Gemeenten moeten ook durven om iets met de stoep of de weg voor kinderen te doen. Toegankelijkheid en bewegen gaan echt wel samen als je er goed over nadenkt. Een gemeente moet bewust durven kiezen voor de straat en de jeugd. Je merkt dat bijvoorbeeld veel verkeerskundigen nog de hakken in het zand zetten bij dit soort ideeën." Ontwerper Bisperink: "Ik was in Florence bij de Child in the City conferentie. Uit de verhalen daar is me gebleken dat eigenlijk geen land iets doet aan bewegen in de wijk en op straat. Geen straat wordt op die manier benut. Er is een wereld te winnen." Op de vraag of dit een oplossing is voor gemeenten die in deze bezuinigingstijden geen geld hebben voor speeltoestellen, zegt Frank Hulleman: "Dat zou een slecht uitgangspunt zijn. Maar het is wel zo dat als kinderen door de week op weg van huis naar school al veel bewegen, ze een speeltuin veel minder nodig zullen hebben als plek om aan hun wekelijkse dosis beweging te komen. Richt je de openbare ruimte creatief in, dan kan je als overheid op een veel makkelijkere manier je (gezondheids)doelen bereiken."

(advertentie)

